

eller eksporten af en vare, en almindelig notifikationspligt over for sine samhandelspartnere. I de tilfælde, hvor det er fastslået, at en subsidieordning alvorligt skader eller truer med at skade en anden parts interesser, foreligger der desuden en konsultationspligt.

Koden indeholder visse nærmere angivelser af, hvad der i denne forbindelse skal forstås ved skade. Hvad angår egentlige eksportsubsidier indebærer aftalen en kodificering, ajourføring og udvidelse af den hidtil uofficielle fortegnelse fra 1960 over forbudte eksportsubsidier.

En af de væsentligste udvidelser er, at den nye liste slutter med udtrykkeligt at angive enhver anden udgift (end de på listen i øvrigt anførte) på de offentlige budgetter, som udgør eksportsubsidier i GATT's betydning. Desuden nævner listen nu udtrykkeligt særligt fordelagtige interne transportudgifter, som skyldes – eller er godkendt af – regeringerne, som eksempel på indirekte eksportsubsidier.

Nyt er det også, at listen specifikt anfører eftergivelse eller godtgørelse af importafgifter på importerede varer, som fysisk er indarbejdet i et eksporteret produkt udover dem, der er pålagt de pågældende importvarer.

Blandt de øvrige bestemmelser kan nævnes, at fritagelse for moms – i lighed med andre indirekte skatter på eksportvarer – nu udtrykkeligt er tilladt. Dette har tidligere været anfægtet af USA. Herudover er det forbudt at yde fradrag for direkte skatter eller fradrag ved beregningen af beskatningsgrundlaget for direkte skatter, som er direkte forbundne med eksportproduktion, og som er højere end de tilsvarende fradrag til intern produktion.

De særlige forhold omkring subsidiering af råvarer, specielt landbrugsvarer, er kun i begrænset omfang dækket af de gældende GATT-regler.

En række eksportlande har fra tid til anden rejst problemet i henhold til GATT med krav om en strammere disciplin. Specielt EF's landbrugsordninger har gennem en årrække været angrebet af bl.a. USA, Australien og New Zealand. Fra EF's side har forhandlingerne herom været ført under den klare forudsætning, at den fælles landbrugspolitik principper og mekanismer ikke kunne anfægtes. Drøftelserne er resulteret i en præcisering af, hvad der skal forstås ved, at subsidier ikke må anvendes således, at et land opnår mere end en rimelig andel af verdens eksporthandel med den pågældende vare. Ligeledes præciseres det, hvilken referenceperiode der normalt skal tages i betragtning ved bedømmelsen heraf (de tre nærmest foregående år med normale markedsbetingelser). Desuden bestemmes det, at der ikke må

ydes subsidier til eksport til et bestemt land, som resulterer i priser, der er substantielt lavere end andre leverandørers priser på samme marked.

Det erkendes i aftalen, at subsidier er en integreret del af udviklingslandenes udviklingsprogrammer, hvorfor aftalen ikke hindrer de signatarer, som er udviklingslande, i at yde subsidier til deres industri, herunder også industri i eksportsektoren. På den anden side erklærer udviklingslandene sig indforstået med, at de ikke kan anvende eksportsubsidier på industrivarer på en måde, som medfører alvorlig skade for en anden signatars handel og produktion.

Endelig indeholder koden særlige bestemmelser for udligningstold overfor subsidieret eksport fra statshandelslande.

Toldværdiansættelse

Med koden om toldværdiansættelse indføres der fælles og ensartede regler for beregning af en vares toldværdi. Dette har særlig betydning i forhold til USA og Canada, der hidtil har anvendt systemer, der indebærer særlig toldbeskyttelse overfor konkurrencedygtig import, især indenfor kemikalieområdet (»American Selling Price«- og »Final List«-systemerne).

Koden fastlægger fem forskellige værdiansættelsesmetoder i hierarkisk orden, det vil sige, at når der ikke kan ansættes en toldværdi efter den første metode, må den næste i rækkefølgen bringes i anvendelse og så fremdeles.

Den første og den mest ideelle metode baserer toldværdien på varens transaktionsværdi udtrykt gennem fakturaprisen tillagt provision, mæglerosalærer, pakningsomkostninger samt udgifter til visse andre materialer og tjenesteydelser for så vidt disse beløb ikke allerede er indeholdt i den pris, der faktisk skal betales.

Kan den første metode ikke anvendes, f.eks. fordi der ikke foreligger en fakturapris, eller salg ikke foregår under fri konkurrence, skal toldmyndigheden anvende den næste ansættelsesmetode. Her søges toldværdien bestemt ved hjælp af transaktionsværdien for tilsvarende (identiske) varer solgt til det samme importland under fri konkurrence på omtrent samme tidspunkt, som den vare der skal værdiansættes.

Hvis denne metode heller ikke lader sig anvende, skal toldværdien søges fastlagt på grundlag af transaktionsværdien for lignende varer under iøvrigt samme betingelser som under den foregående metode.